

Beslut

Datum 2024-10-09
Dnr 2023:8101
Sida **1 (21)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolans undervisning
om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer
vid Tibble Gymnasium Campus Täby i Täby kommun med
Cedergrenska som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Tibble Gymnasium avseende undervisningens kvalitet utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Cedergrenska har godkännande att bedriva utbildning vid Tibble Gymnasium i Täby kommun enligt Skolinspektionens beslut den 22 juni 2010, dnr 37–2010:3043.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda gymnasieskolornas undervisning utifrån valda delar av kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Granskningen omfattar skolornas arbete med att bland annat förebygga och bemöta intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism, homo- och transfobi samt hedersrelaterat våld och förtryck. Samtliga gymnasiegemensamma ämnen på gymnasiet ingår i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen, se bilaga 1. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Tibble Gymnasium den 27 augusti 2024 och genomförde intervjuer med elever och lärare. Därvid genomfördes intervjuer med lärare och rektorn via länk den 29 och 30 augusti 2024. Besök och intervjuer genomfördes av utredarna Marcus Rönnegard och Robert Kihlberg.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare i gymnasiegemensamma ämnen
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen och skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2025 och utgör en del av Skolinspektionens regeringsuppdrag om att granska skolornas arbete med det nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Beslut

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck

Tibble Gymnasium i Täby uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer i **flera delar** utformas för att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- genomför en integrerad undervisning om kunskapsområdet under alla gymnasieår så att eleverna får en helhetsbild av kunskapsområdet
- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer som kan knytas till hedersförtryck, att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i medier samt att förstå betydelsen av samtycke

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att stärka elever i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter

Tibble Gymnasium i Täby uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer i **flera delar** utformas för att stärka eleverna i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 7 april 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Skicka redogörelsen via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:8101) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer i flera delar utformas för att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Granskningen av återkommande och aktuell undervisning visar att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer återkommer i varierande grad under åren på gymnasiet. Undervisningen fångar upp aktuella frågor knutna till kunskapsområdet. Det skiljer sig i vilken utsträckning annan personal med kompetens inom kunskapsområdet blir en del i undervisningen.

Granskningen av ämnesintegrerad och fördjupande undervisning visar att kunskapsområdet återkommer i de flesta gymnasiegemensamma ämnen. Det varierar dock mellan lärarna i vilken utsträckning de arbetar för att synliggöra för eleverna hur olika perspektiv på kunskapsområdet hänger ihop.

Granskningen av kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut visar att eleverna får vissa möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer som kan knytas till hedersförtryck och utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang. Undervisningen innehåller vissa inslag som ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och lära sig om betydelsen av samtycke.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer i flera delar utformas för att stärka elever i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter.

Granskningen av ett öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat visar att lärarna har strategier för att främja klassrumsklimatet och sätta tydliga ramar i undervisningen. Undervisningen är inkluderande och det förekommer även inslag i undervisningen som handlar om normer.

Granskningen av bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger visar att lärarna är samtalsledare som med aktiva insatser hanterar eventuella utspel och destruktiva jargonger från elever. Lärarna använder också

kännedom om uttryck för intolerans bland eleverna i sitt genomförande av undervisningen

Granskningen av elevdelaktighet visar att eleverna har begränsade möjligheter att tycka till om planering, genomförande och utvärdering av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer.

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck

Här bedöms:

- Återkommande och aktuell undervisning
- Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen
- Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Återkommande och aktuell undervisning

Kunskapsområdet återkommer i varierande grad i undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att det förekommer vissa inslag i undervisningen som rör sexualitet, samtycke och relationer under åren på gymnasiet.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn har delegerat till de enskilda lärarna att organisera undervisningen av kunskapsområdet samt säkerställa att den är återkommande och aktuell. I intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna i undervisningen möter inslag som rör vissa delar av kunskapsområdet inom alla gymnasieår. Hedersrelaterat våld och förtryck förekommer dock inte återkommande i undervisningen. Eleverna har en samstämmig bild av att läromedlen är aktuella och uppger också att de flesta lärare håller sig a jour med utvecklingen inom området. Lärarna berättar att de förutom skolböcker även använder webbsidor, sociala medier och nyhetsflöden för att hålla sin undervisning aktuell.

Undervisningen fångar upp aktuella frågor knutna till kunskapsområdet

Granskningen visar att vardagshändelser och aktuella samhällsfrågor frågor med koppling till sexualitet, samtycke och relationer blir en del av undervisningen på såväl högskoleförberedande program som yrkesprogram.

Både lärare och elever från såväl högskoleförberedande program som yrkesprogram berättar att lärarna ofta fångar upp aktuella händelser eller frågor utifrån och att det även händer att eleverna själva tar upp frågor de vill veta mer om eller diskutera. Några elever uppger att de alltid har möjligheter att ställa frågor på lektionerna, men att det varierar i vilken utsträckning de gör det beroende på läraren. I intervjuerna framkommer flera exempel på dagsaktuella frågor inom ämnen som samhällskunskap, historia och engelska samt vissa programspecifika kurser. I ämnet engelska har läraren och eleverna pratat om presidentvalet i USA och hur detta påverkar kvinnors rättigheter och abortlagstiftningen. I ämnet samhällskunskap har de diskuterat transsexualitet i förhållande till olympiska spelen. En annan lärare berättar att de pratat om hedersrelaterat våld och skilsmässor då dessa frågor varit aktuella. Andra exempel är HBTQ-frågor, den nya könskorrigeringslagen och kontroversiella opinionsbildare som vissa elever på skolan följer på sociala medier.

Det skiljer sig i vilken utsträckning annan personal med kompetens inom kunskapsområdet blir en del av undervisningen

Granskningen visar att det förekommit att skolans elevhälsa och externa aktörer med kompetens inom kunskapsområdet varit en del av undervisningen om kunskapsområdet. Det skiljer sig dock mellan olika lärare om de använder sig av annan personal för att bredda och fördjupa undervisningen.

Av intervjuer med såväl elever som lärare framgår att lärarna inte använder sig av elevhälsan för att bredda och fördjupa undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. Det framgår även att en stor del av undervisningen om kunskapsområdet ligger inom ramen för så kallade fex-veckor, där "fex" står för "förstärkta examensmål". Lärare och rektorn berättar att fex-veckorna är schemabrytande aktiviteter som bland annat innebär tillfällen för elever att komma i kapp i skolarbetet. Enligt rektorn finns det tematiska kopplingar mellan lärarnas undervisning och fex-veckorna. Det förekommer även föreläsningar och workshops i skolans allmänna utrymmen där representanter för elevhälsan eller externa föreläsare tar upp ämnen som har koppling till kunskapsområdet. Några exempel är känslor, toxisk maskulinitet och att komma ut som homosexuell. I elev- och lärarintervjuer framkommer att eleverna får information från sin mentor om vilka föreläsare de ska träffa under fex-veckan, men att det varierar ifall eleverna får uppmaningar att förbereda sig innan. Av lärarintervjuerna framkommer att det skiftar i vilken omfattning lärarna knyter sin egen undervisning till det som olika föreläsare tar upp under fex-veckan.

Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Kunskapsområdet förekommer i de flesta gymnasiegemensamma ämnen

Granskningen visar att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer på skolan är ett inslag som förekommer i de flesta gymnasiegemensamma ämnena. De elever som inte läser ämnet naturkunskap inom ramen för sitt program får dock inte undervisning utifrån kunskapsområdet i samma utsträckning som övriga elever.

Av lärarintervjuerna framgår att det varierar mellan lärarna vilken insikt de har i kunskapsområdet och hur pass fördjupad undervisningen är i de olika ämnena. Rektorn uppger att förväntansbilden mellan olika lärargrupper på skolan skiftar och att det finns en föreställning om att kunskapsområdet är förhållandevis nytt, trots att det sedan länge funnits med i planeringen på skolan. Lärare och elever ger i intervjuer en samstämmig bild och uppger att kunskapsområdet förekommer inom ämnena engelska, religionskunskap, historia, samhällskunskap, svenska och naturkunskap samt vissa programspecifika kurser. Elever och lärare berättar att i ämnet engelska har de exempelvis pratat om könsidentitet och jämställdhet. Inom religionskunskapen möter eleverna olika perspektiv genom de delar som handlar om etik och moral. I historia och samhällskunskap förekommer inslag som rör utvecklingen över tid vad gäller könsroller och -normer samt klass och sexualitet. Undervisningen i svenska berör olika aspekter av området i litteratur som eleverna läser eller i olika skrivuppgifter. Av intervjuerna framgår att en stor del av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer på skolan pågår inom ämnet naturkunskap. Det finns dock elever på skolan som studerar på naturvetenskapsprogrammet som därmed inte läser naturkunskap utan i stället biologi. I elevintervju framkommer att dessa elever inte får undervisning om sexualitet, samtycke och relationer i samma utsträckning som övriga elever.

Undervisningen ger inte eleverna en helhetsbild av vad kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer innefattar

Granskningen visar att det skiljer sig i vilken utsträckning lärarna arbetar för att synliggöra hur olika perspektiv på kunskapsområdet hänger ihop.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det inte finns någon övergripande plan där det framgår hur olika skolämnen ska bidra med olika perspektiv på vad sexualitet, samtycke och relationer kan innebära. Av elevintervjuer framgår att de upplever att undervisningens fokus skiljer sig mellan olika lärare och att en del lärare mer går på djupet, medan andra lärare inte tar upp kunskapsområdet i någon större utsträckning. Någon elev uppfattar exempelvis att undervisningen känns konstlad när läraren tar med inslag som rör kunskapsområdet. Andra elever upplever att samtycke får oproportionerligt stort utrymme i undervisningen. Det förekommer delade meningar mellan intervjuade

elever och lärare om de arbetat ämnesövergripande eller tematiskt med kunskapsområdet. Eleverna uppger att de inte arbetat ämnesövergripande, medan det från lärarna framkommer enstaka exempel. Ett sådant exempel är ett temaarbete om jämställdhet i ämnena engelska, historia och samhällskunskap.

I lärarintervjuer framkommer att ett par lärare på skolan har rollen som utvecklingsledare, ett uppdrag som handlar om hur kunskapsområdet ska bli en del av undervisningen. Arbetet går ut på att lärarna ska känna sig bekväma och kunna ta upp de aspekter av sexualitet, samtycke och relationer som ska ingå i deras undervisning. Enligt rektorn har detta delvis påverkat hur andra lärare arbetar med undervisningen om kunskapsområdet i olika ämnen. Detta bekräftas i lärarintervjuerna som ger en skiftande bild hur pass involverade lärarna är i utvecklingsarbetet och i vilken omfattning de samarbetar med varandra för att belysa olika aspekter av kunskapsområdet i sina ämnen. En lärare uppger att utvecklingsledarens material ger kollegorna ett gott underlag, medan andra intervjuade lärare i lägre grad tar del av materialet.

Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Lärarna arbetar medvetet för att uppmuntra och utmana eleverna att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön

Granskningen visar att elever på såväl högskoleförberedande program som yrkesprogram får undersöka olika föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt och hur dessa kan påverka människors livsvillkor.

I elev- och lärarintervjuerna framkommer flera exempel. Vissa elever har exempelvis arbetat med machokultur i samband med fex-veckan, då skolan fick besök av en föreläsare som pratade om mansroller. Det förekommer även inslag i ämnesundervisningen som handlar om "manligt" och "kvinnligt". Inom ämnet samhällskunskap har det exempelvis handlat om hur olika strukturer kopplade till kön påverkar hur samhället är uppbyggt och inom engelska, svenska och historia har eleverna mött inslag som handlar om personer som utmanat bland annat könsnormer. En lärare som undervisar i svenska och samhällskunskap uppger att de pratat om olika dimensioner av makt och att makt kan få människor att göra sådant som de kanske inte skulle välja att göra om de inte var påverkade av maktstrukturer.

Eleverna får endast vissa möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer som kan knytas till hedersrelaterat våld och förtryck

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna vissa möjligheter att utveckla kunskaper om maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck. Av intervjuer med elever och lärare framgår att det handlar om sporadiska inslag.

En elev berättar att i ämnet svenska fick eleverna lyssna på ett sommarprat från radion som handlade om våld i hemmet och som hade att göra med hedersförtryck. En elev uppger att de har pratat om hur kvinnors rättigheter skiljer sig mellan olika religioner. En lärare uppger att eleverna fått se en film om hedersrelaterat våld som eleverna sedan fick diskutera. Det finns dock lärare som upplever att det är svårt att arbeta med hedersproblematik i undervisningen och därför undviker det. En lärare berättar att de har en homogen elevgrupp på skolan och att det därför är svårt att ställa frågor till eleverna som rör hedersförtryck eftersom det enligt läraren kan underblåsa polarisering mellan olika kulturer och värden.

Eleverna har vissa möjligheter att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i medier och andra sammanhang

Granskningen visar även att eleverna endast till viss del får möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang. De exempel som framkommer i elev- och lärarintervjuer rör främst sådant som eleverna tar del av under de så kallade fex-veckorna.

Såväl lärare som elever berättar att eleverna fått diskutera hur manlighet och kvinnlighet framställs i filmer. Några elever uppger att de pratat om vilka konsekvenser nakenbilder på nätet kan ge. I lärarintervjuerna framkommer det att endast enstaka lärare har inslag i undervisningen som handlar om hur sex framställs inom pornografi. Vissa elever uppger att dessa frågor endast finns med under fex-veckorna, medan några elever uppger att de även varit en del i undervisningen i naturkunskap under år 1. I lärarintervjuer framkommer enstaka exempel. En lärare uppger att de i samband med värderingsövningar i ämnet naturkunskap kommit in på att män inom pornografin agerar aggressivt, medan kvinnor framställs som passiva. En annan lärare berättar att kuratorn besökt klasserna och berättat om porrskador. Någon lärare uppger dock att det är svårt att prata om pornografi och därför undviker det. En elev som läser på ett högskoleförberedande program berättar att de under år 2 hade en föreläsning om pornografi, men att det var genant och att det inte blev några diskussioner om detta.

Undervisningen innehåller vissa inslag som ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och lära sig om samtycke

Granskningen visar att eleverna i viss omfattning i undervisningen får utveckla sin förmåga att leva sig in i andra människors situation och erfarenheter samt förstå betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke.

De exempel som framkommer i intervjuer med elever på såväl högskoleförberedande program som på yrkesprogram rör främst olika inslag under fex-veckorna eller på mentorstiden. Det har då handlat om vikten av att

hjälpa andra och hur en relation bör se ut, men även betydelsen av samtycke. I elev- och lärarintervjuer framkommer vissa exempel på undervisning med inslag som rör kärlek, relationer och samtycke. Exempelvis berättar lärare som undervisar i svenska och engelska att eleverna i undervisningen får läsa böcker som rör empati, relationer, vänskap kärlek, jämlikhet och familjeliv och sedan diskutera dessa frågor i klassen. Av både elev- och lärarintervjuer framgår att eleverna fått se en film om samtycke och pratat om vad det kan innebära. Samtyckeslagen har dock inte ingått i undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena och endast vissa elever har fått möjlighet att diskutera lagstiftningen.

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att stärka elever i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter

Här bedöms:

- Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat
- Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger
- Elevdelaktighet

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Undervisningen innehåller insatser för att främja klassrumsklimatet

Skolinspektionens granskning visar att eleverna inom ramen för undervisningen har möjlighet att samtala om och reflektera över frågor som kan knytas till kunskapsområdet samt att lärarna har arbetssätt som syftar till att främja ett öppet klassrumsklimat och skapa trygghet.

Av elev- och lärarintervjuer framgår att det finns ett aktivt lärarstöd under lektionerna och att lärarna har olika sätt att arbeta för att alla elever ska våga reflektera och samtala. Vissa lärare använder sig exempelvis av olika faser där eleverna först får arbeta individuellt, sedan i par och därefter i helklass. Detta gäller såväl generellt som för undervisning om sexualitet, samtycke och relationer. Enligt både elever och lärare är eleverna på vissa program mer aktiva i samtalet när det handlar om frågor med koppling till kunskapsområdet, men att det i andra klasser är mer tyst. Både elever och lärare berättar dock att lärarna är noga med att uppmuntra alla elever att delta i samtalen under lektionerna. Intervjuerna ger en enig bild från elever och lärare att stämningen i klassrummen är god och respektfull när undervisningen rör kunskapsområdet. Intervjuade elever uppger att lärarna på skolan är raka och kommunikativa. Några elever berättar att när lektionen handlar om svåra frågor som exempelvis våldtäkt blir det allvarligt och att ingen skrattar eller larvar sig. Några elever uppger att det förekom ett visst

omogt beteende bland eleverna under år 1, men att detta i stort sett är borta sedan år 2.

Undervisningen är inkluderande och innehåller inslag som synliggör och utmanar begränsande normer

Granskningen visar att lärarna är normmedvetna och att det finns inslag i undervisningen som låter eleverna utmana begränsande normer.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna är uppdaterade i frågor som rör normer med koppling till sexualitet, samtycke och relationer och att de verkar för att undervisningen ska vara inkluderande för alla elever. Det förekommer i vissa gymnasiegemensamma ämnen att lärarna tar upp normer som en del i undervisningen. Dokumentation från skolan som Skolinspektionen tagit del av innehåller exempel på uppgifter i ämnena svenska och engelska som handlar om normer och att ifrågasätta stereotyper. I lärar- och elevintervjuer framkommer också exempel på detta. En lärare som undervisar på högskoleförberedande program uppger exempelvis att eleverna läst en fransk roman som handlar om författarens uppväxt som homosexuell och fattig i en bruksort på den franska landsbygden. En elev på högskoleförberedande program berättar exempelvis att de diskuterat hur normer påverkar människors möjligheter. En elev som läser på ett yrkesprogram berättar att de i undervisningen i svenska och en programspecifik kurs brukar prata om att det råder olika manliga och kvinnliga normer i olika länder. Andra elever på yrkesprogram berättar att de pratat en del om könsroller i ett historiskt perspektiv i ämnet svenska.

Lärarna har strategier som sätter tydliga ramar i undervisningen

Granskningen visar att lärarna har strategier och arbetssätt som sätter tydliga ramar för att få med sig eleverna och för att främja god samvaro och trygghet i klassrummet när undervisningen handlar om sexualitet, samtycke och relationer.

I intervjuer med såväl rektorn och lärare som eleverna framkommer att det finns generella regler för trygghet och trivsel på skolan som även gäller vid undervisning som rör kunskapsområdet. Eleverna skriver även under ett klasskontrakt där de förbinder sig att bete sig väl mot varandra. Av elev- och lärarintervjuerna framgår att samvaron i klassrummet är god när undervisningen handlar om sexualitet, samtycke och relationer. Flera lärare uppger att de brukar inleda moment som har att göra med kunskapsområdet med att ange vad de ska prata om och hur alla ska bete sig. Detta bekräftas av eleverna som uppger att lärarna ger tydliga ramar för vad som är okej och inte. Lärarna ger flera exempel på hur de arbetar. En lärare brukar förmedla till eleverna att de måste vara demokratiska. En lärare uppger att det är viktigt att vara tydlig med eleverna att de får tycka vad de vill, men att lärarna står upp för skolans värdegrund. Det innebär att alla inte behöver hålla med varandra, men att ingen får sära någon

annan. Andra lärare förbereder eleverna genom att inleda med att förklara att vissa samtalsämnen kan vara känsliga.

Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Lärarna tar hand om negativa utspel från elever inom undervisningen

Granskningen visar att lärarna är tydliga samtalsledare som med aktiva insatser bemöter eventuella utspel och destruktiva jargonger från elever.

I intervjuer uppger såväl lärare som elever på högskoleförberedande program och yrkesprogram att det på lektionerna nästan aldrig förekommer uttryck för intolerans eller destruktiva jargonger bland elever. Lärarna ger i intervjuer en tydlig beskrivning över hur de ska agera om det uppstår situationer. De berättar exempelvis att de bemöter sådana uttryck med viss acceptans och genom att sätta gränser, men att de inte tillrättavisar eleven utan i stället ger eleven en chans att backa utan att förlora prestige. Eleverna bekräftar lärarnas bild och uppger att lärarna är tydliga med vad som gäller från dag ett, att de är duktiga på att sätta gränser och att de är bra på att låta elever prata ut tillsammans.

Lärarna använder kännedom om eventuella uttryck för intolerans bland eleverna i sitt genomförande av undervisningen

Granskningen visar att i de fall lärarna är medvetna om att det finns elever som på olika sätt uttrycker intolerans i strid mot de värden som läroplanen anger, så arbetar de med det undervisningen.

Eleverna är i intervjuer samstämmiga i att det är okej att vara sig själv på skolan, även om de också uppger att det finns vissa mer eller mindre tydliga grupperingar. En elev berättar att lärarna är bra på att känna av stämningen i klassen och att de tar tag i problem direkt, exempelvis om någon verkar vara på väg att bli utfrysad. Av intervjuer framgår att lärarna har olika sätt att hantera eventuella värderingar bland eleverna som strider mot skolans värdegrund. I elev- och lärarintervjuerna framkommer ett exempel som handlar om återkommande homofobiska uttryck från en elev. I det fallet hanterade läraren det hela genom att diskutera innebörden av sådana uttryck med klassen, varpå beteendet från eleven upphörde. En lärare som undervisar i engelska och samhällskunskap uppger att det varit diskussioner bland eleverna om en kontroversiell opinionsbildare på sociala medier som många manliga elever på skolan idealiserar. Detta har läraren hanterat genom att ta upp frågan för diskussion i klassen. Läraren uppger att de måste belysa sådan problematik med eleverna och diskutera vad som är okej och inte. Enligt läraren är det samtidigt viktigt att inte klanka ner för hårt på elevernas åsikter, eftersom det då finns risk att elevernas tankar i stället odlas i det dolda. En lärare som undervisar i svenska och samhällskunskap berättar att allt som är en värderingsfråga försöker lärarna underbygga med fakta.

Elevdelaktighet

Lärarna arbetar inte systematiskt med att ge eleverna inflytande i undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Granskningen visar att eleverna har begränsade möjligheter att tycka till om planering, genomförande och utvärdering av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer.

Av elev- och lärarintervjuer framgår att eleverna generellt sett har möjlighet att rätta upp handen och ställa frågor eller komma med önskemål i samband med undervisningen. Eleverna fyller även i kursutvärderingar. Ingen lärare arbetar dock systematiskt med att ge eleverna inflytande i sådan undervisning som utgår från kunskapsområdet. I lärarintervjuerna framkommer ett exempel som handlar om ämnet naturkunskap. Enligt en lärare har det där förekommit att eleverna fått fylla i en anonym enkät med frågor som berörde kunskapsområdet. Vid det senaste tillfället var det några elever som skrev att de ville ha mer inslag i undervisningen om relationer.

Identifierade utvecklingsområden

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att undervisningen behöver utvecklas inom området enligt följande:

- genomför en integrerad undervisning om kunskapsområdet under alla gymnasieår så att eleverna får en helhetsbild av kunskapsområdet

Läroplanen anger att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnen samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.¹ Lärarna ska organisera och genomföra arbetet så att eleverna får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang samt får möjligheter att arbeta ämnesövergripande.² Delar av kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer finns med i flera av de gymnasiegemensamma ämnena, antingen i

¹ Lgy 11, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar.

² Lgy 11 avsnitt 2.1 Kunskaper.

ämnets syfte eller i det centrala innehållet i kursen.³ Det betyder att flera lärare utifrån sin ämnesundervisning i olika grad har ansvar för att behandla kunskapsområdet på lektionerna.

Av granskningen framgår att arbetet med att organisera undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer för att säkerställa att undervisningen är återkommande och aktuell åligger de enskilda lärarna. Det har förekommit att skolan bjudit in externa aktörer för att informera eleverna, men detta har snarare handlat om separata aktiviteter och inte inslag för att bredda och fördjupa lärarnas undervisning. Det finns inslag i undervisningen på skolan som rör kunskapsområdet i de flesta gymnasiegemensamma ämnen. Frågor om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas dock inte återkommande i undervisningen och de elever som inte läser ämnet naturkunskap inom ramen för sitt program får inte undervisning utifrån kunskapsområdet i samma utsträckning som övriga elever. Det varierar mellan lärarna vilken insikt de har om sexualitet, samtycke och relationer och hur pass fördjupad undervisningen är i de olika ämnena. Det varierar också i vilken utsträckning lärarna arbetar för att synliggöra för eleverna hur olika perspektiv på kunskapsområdet hänger ihop. Det leder till att eleverna inte får en helhetsbild av vad kunskapsområdet innefattar. Genom att undervisningen utifrån kunskapsområdet är återkommande samt genom att använda kompetens från elevhälsan, annan personal eller externa organisationer kan lärarna bredda och fördjupa perspektiv i undervisningen. Om lärarna dessutom har kännedom om vad andra lärare undervisar om och förhåller sig till det, kan de närma sig kunskapsområdet tillsammans med kollegor och skapa en helhet för eleverna och ge dem möjlighet till fördjupning i ämnet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att utforma undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer så att den på något sätt integreras i de flesta gymnasiegemensamma ämnena. Lärarna behöver kunna samarbeta med varandra genom exempelvis ämnesövergripande undervisning, i syfte att fördjupa och bredda kunskapsområdet. Skolverket har material som kan användas i detta: [Skolverket Stöd-i-arbetet Sexualitet-samtycke-och-relationer](#).

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att undervisningen även behöver utvecklas inom området enligt följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer som kan knytas till hedersförtryck, att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i medier samt att förstå betydelsen av samtycke

³ Se exempelvis gymnasieskolans ämnesplaner för naturkunskap, idrott- och hälsa, samhällskunskap, historia, religion, engelska, svenska och svenska som andraspråk.

Läroplanen anger att skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.⁴

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer som kan kopplas till kön. Eleverna får dock i begränsad omfattning kritiskt granska sådana maktstrukturer som kan kopplas till hedersrelaterat våld och förtryck. Det finns lärare på skolan som uppfattar detta som känsligt och som därför undviker att ta upp detta med eleverna. Av granskningen framgår även att undervisningen i liten utsträckning ger eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang. Det finns lärare på skolan som upplever att det är svårt att ta upp och problematisera pornografins inverkan på synen på sex och därför undviker att föra detta på tal med eleverna. Genom att förmedla betydelsen av samtycke, omfatta kunskaper om maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla elevernas kritiska förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang kan eleverna rustas med information, kunskaper och positiva värden för att ha trygga och respektfulla relationer. En sådan undervisning av hög kvalitet kan bidra till främjande arbete mot våld i ungas partnerrelationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att verka för att eleverna ska ha ett kritiskt förhållningssätt och stärka deras förmåga att fatta egna beslut. Det innebär att i undervisningen arbeta medvetet för att uppmuntra och utmana eleverna att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. Eleverna behöver också få möjlighet att utveckla kunskaper om maktstrukturer kopplade till heder och reflektera över exempelvis oskuldsnormer, begränsningar av handlingsutrymme och att hedersproblematik omfattar både kvinnor och män. Skolverket har material som kan användas i detta: [Skolverket Stöd-i-arbetet Sexualitet samtycke och relationer](#) och [Skolverket Publikationsserier 2021 hedersrelaterat våld och förtryck](#).

⁴ Lgy 11, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag.

Undervisningens bidrag utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att stärka elever i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att undervisningen behöver utvecklas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Läroplanen anger att det inte är tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.⁵

Granskningen visar att eleverna på skolan har begränsade möjligheter att tycka till om planering, genomförande och utvärdering av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. Lärarna frågar sällan eleverna om vilka frågor och perspektiv inom kunskapsområdet som är viktiga att ta upp i undervisningen. Genom att utgå från elevernas intressen, erfarenheter och tankar om kunskapsområdet kan lärarna göra eleverna delaktiga i planering, genomförande och utvärdering av undervisningen och att olika undervisningsaktiviteter bildar en helhet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att göra eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. Lärarna behöver använda olika metoder för att få kännedom om elevernas kunskaper och förväntningar för att möta eleverna där de är samt för att fånga upp elevernas frågor och behov, även de elever som är mer tystlåtna. Skolverket har material som kan användas i detta: [Skolverket Publikationsserier 2015 Delaktighet för lärande](#) och [Skolverket Stöd-i-arbetet Sexualitet-samtycke-och-relationer Framgångsfaktorer i undervisningen](#).

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Indra Kullenberg, beslutsfattare.

Föredragande i ärendet har varit utredare Marcus Rönnegård. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Robert Kihlberg och Ewa Mölleryd deltagit.

⁵ Lgy 11 avsnitt 2, Skolans värdegrund och uppgifter, 2.2 Normer och värden.

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i de utvalda gymnasieskolornas undervisning utifrån valda delar av kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. I granskningen bedöms kvaliteten på undervisningen i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att ge eleverna kunskaper om och förmåga att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön samt hedersrelaterat våld och förtryck?

Kvalitetskriterier

Återkommande och aktuell undervisning

Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Frågeställning 2

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till att stärka elever i att göra medvetna och självständiga val såväl som att utveckla förståelse för egna och andras rättigheter?

Kvalitetskriterier

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Elevdelaktighet

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.⁷ Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.⁸

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁹ Att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar innebär att det måste finnas kunskap hos såväl lärare och annan personal som hos elever om vad dessa värderingar och rättigheter innebär och hur de kan förverkligas.¹⁰

Av läroplanen för gymnasieskolans inledande delar framgår att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Det framgår att alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling aktivt ska motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Det framgår också att en trygg identitet och medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet stärker förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingsgrunder.¹¹

Av läroplanens inledande delar framgår att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. När värderingar redovisas, ska det alltid klart framgå vem det är som står för dem. Alla som verkar i skolan ska alltid hävda de

⁶ 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).

⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

⁸ 1 kap. 4 § skollagen.

⁹ 1 kap. 5 § skollagen.

¹⁰ Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

¹¹ Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmännisklighet.*

grundläggande värden som anges i skollagen och i läroplanen och klart ta avstånd från det som strider mot dem.¹²

Av läroplanens inledande del framgår vidare att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Det framgår att skolan har ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska också verka för att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Oavsett om utbildningen är förlagd till en arbetsplats eller äger rum i skolan ska den präglas av ett jämställdhetsperspektiv.¹³

Skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor och män. Genom undervisningen ska eleverna utveckla kunskaper om könsmonster och hur de kan påverka människors livsval och livsvillkor. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska hur normer, värderingar och strukturer kan begränsa kvinnors och mäns makt att forma såväl samhället som sina egna liv. Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.¹⁴

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer anges att det är skolans ansvar att varje elev kan använda sina kunskaper som redskap för att kritiskt granska normer, påståenden och förhållanden, och har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Varje elev ska ha förmåga att kritiskt granska och bedöma det eleven ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor.¹⁵ Det anges vidare att läraren ska se till att undervisningen till innehåll och upplägg präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att eleverna ges möjlighet att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet.

¹² Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

¹³ Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

¹⁴ Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag.*

¹⁵ Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val. Läraren ska även samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. I undervisningen ska läraren utnyttja de kunskaper och erfarenheter av arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång. Läraren ska beakta resultat av utvecklingen inom ämnesområdet och för undervisningen relevant pedagogisk och annan forskning. Vidare ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang samt får möjligheter att arbeta ämnesövergripande.¹⁶

Avseende normer och värden anges i läroplanen bland annat att det är skolans mål att varje elev respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet. Det är också skolans mål att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor.¹⁷ Vidare anges det att alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa. Vidare ska läraren klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen.¹⁸

Avseende elevernas ansvar och inflytande anges i läroplanen att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Läraren ska verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Läraren ska även uppmuntra elever som har svårt att framföra sina synpunkter att göra det och låta eleverna pröva olika arbetsätt och arbetsformer. Vidare anges det också att läraren ska planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.¹⁹

Vad gäller elevhälsans roll framgår det av skollagen att den främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal.²⁰ Elevhälsans insatser ska riktas till såväl enskilda elever som till grupper av elever och till insatser som rör skolan i dess helhet. Att elevhälsans arbete ska bedrivas i samverkan med lärare på skolan avser att förtydliga att elevhälsan, tillsammans

¹⁶ Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

¹⁷ Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål*.

¹⁸ Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer*.

¹⁹ Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer*.

²⁰ 2 kap. 25 § skollagen.

med lärarna, ska bidra med aktuell kunskap om elevernas fysiska, psykiska och psykosociala hälsa, om hinder för elevernas hälsa, lärande och utveckling och om de övergripande förutsättningarna för hälsa, lärande och utveckling på skolan. I arbetet kan elevhälsan i dialog med skolans övriga personal nyttja erfarenheter från arbetet med enskilda elever och grupper av elever.²¹

Vad gäller rektorns ansvar framgår av läroplanen att rektor har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.²²

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser. Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehållet som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet. (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].)²³

²¹ Proposition. 2021/22:162, *Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning*, s. 157.

²² Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

²³ Bestämmelserna i 16 kap. 21 och 23 §§ skollagen har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. 1 kap. 4 § gymnasieförordningen har en ny lydelse från och med den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter d. 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025.